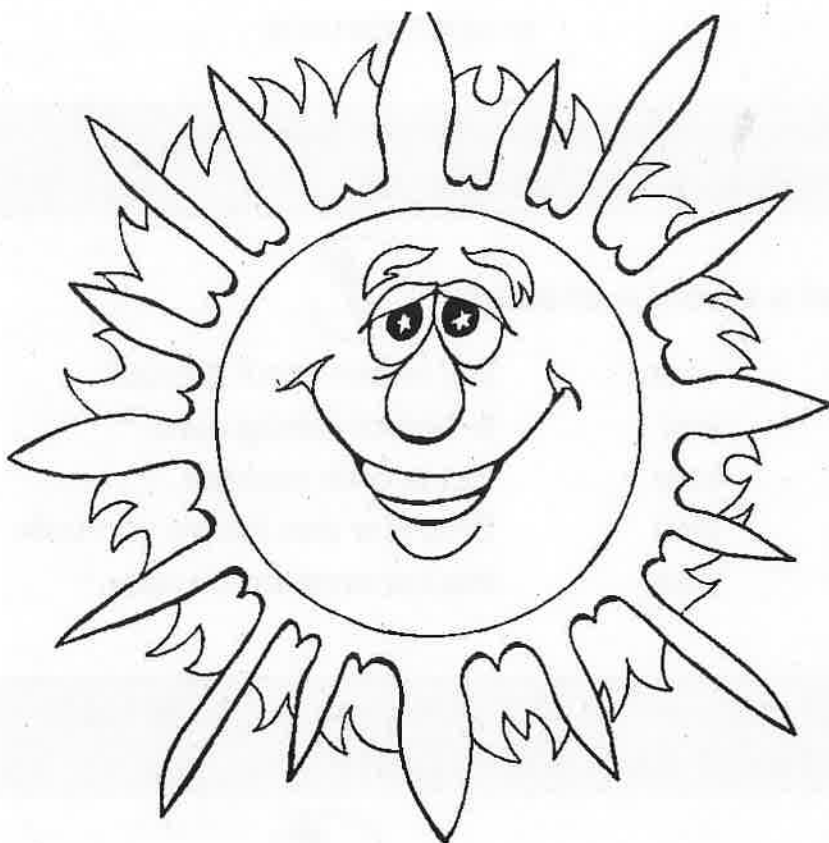

Oefenbundel taaltoetsen

zomer

3de leerjaar

naam: *verletersleutel*

OEFENINGEN TOETS SPELLING

Woorden met voor – en achtervoegsels

STUDEERSTUKJE

Ik maak een nieuw woord door vooraan een stukje toe te voegen. Dat stukje is een **voorvoegsel**.

voorvoegsel + woord = afleiding

ge	+	vaar	Dat is een groot gevaar.
be	+	taal	Ik betaal twintig euro.
ver	+	keer	Het is druk verkeer.
te	+	veel	Er is hier een teveel aan volk.
on	+	weer	We verwachten onweer.

Ik maak een nieuw woord door achteraan een stukje toe te voegen. Dat stukje is een **achtervoegsel**.

woord + achtervoegsel = afleiding

beloon	+	ing	Krijg ik een beloning?
bak	+	erij	Ik koop brood in de bakkerij.
raad	+	sel	Kun je dat raadsel oplossen?
brand	+	baar	Pas op! Dat is brandbaar.
waak	+	zaam	De hond is waakzaam.

Ook dit zijn achtervoegsels ...

mooi	mooier	mooist	De lichtjes gaan uit.
oud	ouder	oudst	We gaan zachtjes naar boven.
breed	breder	breedst	De zon is de dichtste ster bij de c
			Je bent moedig.
			Ik ben eerlijk.

OEFENSTUKJE

Maak woorden met het voorvoegsel **be-**, **ge-** of **ver-**.

- schil Wat is het verschil ?
- berg Ik verberg me achter een boom.
- vaar Dat is een groot gevaar.
- zin Wij vormen een gezin met vier kinderen.
- taal Ik betaal twintig euro.
- bouw Zie je dat hoog gelouw daar?
- luid Hoor je dat geliud ?
- woon Ik ben het al gewoon.
- tel Vertel je me een sprookje?
- haal In dit boek staat een mooi verhaal.
- talen Kun jij die Franse woorden vertalen ?
- trouwen Kun je die mensen wel vertrouwen ?
- keer Het is druk verkeer naar de zee.
- deel Verdeel jij die snoepjes?

Maak opnieuw woorden met het voorvoegsel **be-**, **ge-** of **ver-**. Let deze keer op voor het **katten** – of **berenstukje**!

koop Wij verkopen ons huis.

weeg Ik kan niet goed beuogen.

deel Wij verdelen de buit.

loon Mijn papa en mama belonen mij.

scherm De soldaten beschermen ons.

groot Zullen we die foto vergrooten ?

zit Die mensen bezitten veel.

warm We zullen ons aan de kachel verwarmen.

pak Wij verpakken onze geschenkjes.

trek Wanneer vertrekken jullie op reis?

taal Wie zal de schade betalen ?

taal Wie zal dat Frans liedje vertalen ?

zorg Verpleegsters verzorgen de zieken.

Maak deze keer woorden met het achtervoegsel -ing. Let op voor het katten – of berenstukje!

- beloon Krijg ik een beloning ?
- beslis Mama neemt een beslissing .
- deel Dat is een moeilijke verdeling .
- teken Een mooie tekening heb je daar!
- vergis Dat was een spijtige vergissing .
- bots Heb je die botsing gezien?
- beklim De beklimming verliep moeizaam.
- herhaal Ik doe een herhaling van de tafels.
- verwarm De verwarming staat aan.
- bestel De bestelling bij de bakker is op tijd.
- wandel Maken we vandaag een wandeling ?
- reken Wie betaalt de rekening ?
- genees De genezing van de zieke verloopt traag.
- woon We zoeken een huis of een woning .
- spel Ken je de juiste spelling van dat woord?

Maak afleidingen.

afleiding = voorvoegsel + grondwoord
= grondwoord + achtervoegsel

ont + bijten

Wij ontbitten.

on + weer

Er is een onweer op komst.

raad + sel

Kun jij dat raadsel oplossen?

ver + raad

Dat is verraad.

oud + ste

Wie is de oudste van jullie?

oud + er

Hij is ouder dan mij.

waak + zaam

Die hond is erg waakzaam.

een + zaam

Je bent toch niet te eenzaam?

eet + baar

Zijn die paddenstoelen etbaar?

kost + baar

Die ringen zijn kostbaar.

Onderstreep in onderstaande woorden het grondwoord. Schrijf ze daarna op de juiste plaats in de zinnen.

handig – aardrijkskundig – prachtig – hongerig – spijtig – duizelig –
zonnig – gelukkig – onschuldig – giftig

- o Alles rond me begint te draaien, ik voel me heel duizelig.
- o Ik vind het heel spijtig dat we zijn verloren met de voetbal.
- o Papa is een tuinhuisje aan het maken, hij is heel handig.
- o Het kindje was verdwaald in het bos. Toen ze werd terug gevonden, was ze heel hongerig. Ze at wel 10 boterhammen.
- o Het blijft droog en het wordt een beetje warmer, tegen het weekend wordt het zelfs een beetje zonnig.
- o Mijn neefje is heel aardrijkskundig aangelegd. Hij is nog maar 8 jaar en hij kan al alle landen van Europa aanduiden op een kaart.
- o Ooh! Een hele tuin vol met bloemen. Dat vind ik prachtig.
- o Ik heb het niet gedaan! Ik ben onschuldig.
- o Van deze besjes kan je best niet eten. Deze zijn giftig.
- o Mama en papa zijn heel gelukkig met de geboorte van het nieuwe kindje.

meervouden

STUDEERSTUKJE

het **enkelvoud**

het gaat om één

het **meervoud**

het gaat om meer dan één

Het kind slaapt in een mooi bed onder een warm deken.
De kinderen slapen in mooie bedden onder warme dekens.

+ en				+ s		+ eren	
duif	duiven	bank	banken	sleutel	sleutels	ei	eieren
huis	huizen	haai	haaien	varken	varkens	kind	kinderen
nacht	nachten	leeuw	leeuwen	venster	vensters		
schoen	schoenen	ring	ringen	winkel	winkels		

Ik let op voor woorden als katten, honden, beren en paarden.

katten		honden	
bed	bedden	band	banden
hok	hokken	hond	honden
kat	katten	kist	kisten
kip	kippen	muts	mutsen
mus	mussen	veld	velden
beren		paarden	
beer	beren	beest	beesten
haan	hanen	buurt	buurten
schuur	schuren	koord	koorden
spoor	sporen	paard	paarden

OEFENSTUKJE

Schrijf de woorden in het meervoud of in de passende vorm.

diep – kelder	diepe	kelders
koud – winter	koude	winters
zorgzaam – moeder	zorgzame	moeders
eetbaar – appel	eetbare	appels
warm – bakker	warmer	bakkers
hoog – heuvel	hoge	heuvels
mooi – gedicht	mooie	gedichten
dik – varken	dikke	varkens
klein – kuiken	kleine	kuikens
oud – mens	oude	menschen
jong – kind	jonge	kinderen
wit – ei	witte	eieren
bang – hond	bang	honden
stout – jongen	stoute	jongens

verkleinwoorden

STUDEERSTUKJE

Een **verkleinwoord** is een naamwoord met een achtervoegsel **je, tje, pje** of **etje**.
Het gaat om **iets kleins**.

+ je		+ tje	
hoed	hoedje	dier	diertje
tent	tentje	stoel	stoeltje
wolk	wolkje	zee	zeetje

+ pje		+ etje Ik let op voor het kattenstukje!	
bloem	bloempje	man	mannetje
boom	boompje	zon	zonnetje
kraam	kraampje	koningin	koninginnetje

Enkele moeilijke!	
blad	blaadje
glas	glaasje
schip	scheepje

OEFENSTUKJE

Schrijf het verkleinwoord in de zin.

Ik drink ^{een} drank op een bank.

Ik drink een drankje op een bankje.

Ik heb een ring aan een vinger.

Ik heb een ringetje
aan een vingertje.

Ik zie een vogel in een kooi.

Ik zie een vogeltje
in een kooitje.

Ik doe een wandeling op een heuvel.

Ik doe een wandelingetje op een
heuveltje.

Ik zie een boot op het water.

Ik zie een bootje op een watertje.

Ik zet een bord op de tafel.

Ik zet een bordje op het tafeltje.

Ik zie een heer in een bos.

Het paard staat in de wei.

Het paardje staat in het weetje.

Ik heb een wond aan mijn arm.

Ik heb een wondje aan mijn armpje.

Er staat een bloem in een vaas.

Er staat een bloempje in een vaasje.
{ bloemetje

Schrijf de woorden in het meervoud en kleef de woorden aan elkaar. Maak daarna een verkleinwoord van de samenstelling.

pop + huis

grote poppenhuizen
een klein poppenhuisje

banana + boom

veel bananenbomen
een klein bananenbrompje

peer + boom

veel perenbomen
een klein perenbrompje

koek + pan

drie koekenpannen
een klein koekenpannetje

banana + schil

grote bananenschillen
een klein bananenschilletje

bij + koningin

twee bijenkoninkinnen
een klein bijenkoninkinnetje

koe + stal

nieuwe koeienstallen
een klein koeienstalletje

Schrijf de woorden uit het kader op de juiste plaats.

avontuur – vriend – vriendin – geheim – eind – paleis –
eikel – lichaam – pan – kraan – saus – glimlach – touw –
boom – leider – reis – pruim – erwt – slang – poes –
neus – koningin – probleem – markt

+ je

vriendje

eindje

paleisje

sausje

glimlachje

reisje

erwtje

poesje

neusje

marktje

+ pje

geheimpje

lichaampje

boompje

pruimpje

probleempje

+ tje

avontuurtje

eikeltje

kraantje

touwtje

leidertje

+ etje

vriendinnetje

pannetje

slangetje

koninginnetje

Verenkelen of verdubbelen

STUDEERSTUKJE

Kattenwoorden (of hondenwoorden)

1. Ik **hoor** een korte klank (a, e, i, o, u).
2. Er gaat een belletje rinkelen, het zou wel eens een kattenwoord kunnen zijn.
3. Ik check: hoeveel medeklinkers hoor ik na de korte klank?
 - Hoor ik er 1: doe dan de deur dubbel op slot, want we willen niet dat de katjes weglopen. Ik schrijf de medeklinker die ik hoor dubbel.

Bijvoorbeeld: katten, rekker, pennen.

- Hoor ik er meerdere: doe gewoon en schrijf zoals je het hoort.

Bijvoorbeeld: honden, kasten, bergen.

Berenwoorden (of paardenwoorden)

1. Ik **hoor** een lange klank (aa, ee, oo, uu).
2. Er gaat een belletje rinkelen, het zou wel eens een berenwoord kunnen zijn.
3. Ik check: hoeveel medeklinkers hoor ik na de lange klank?
 - Hoor ik er 1: hak de lange klank in twee.

Bijvoorbeeld: apen, laken, beren.

- Hoor ik er meerdere: doe gewoon en schrijf zoals je het hoort.

Bijvoorbeeld: paarden.

Bloemenwoorden

1. Ik hoor een anderen klank (oe, ui, eu, ou,).
2. Ik schrijf wat ik hoor!

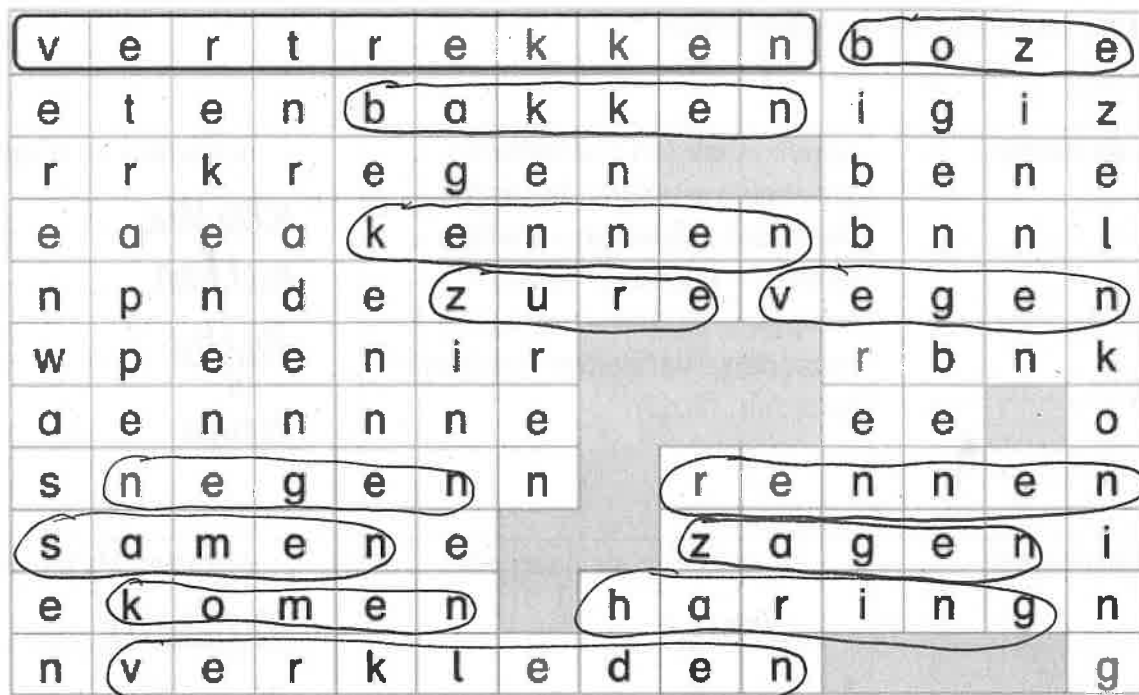
Bijvoorbeeld: bloemen, kuiken, deuren.

OEFENSTUKJE

Schrijf de woorden op de juiste plaats.

woorden als katten <u>appel</u> <u>tellen</u> <u>verfrissen</u> <u>schipper</u>	appel – poorten – schriften – struikelen – tellen – heuveltje – verfrissen – toveren – melken – keuken – kaarten – boven – schipper – kaften – bouwen – maanden – verkleden – tenten – hoofden – rozen	woorden als hond<u>en</u> <u>schriften</u> <u>melken</u> <u>kaften</u> <u>tenten</u>
woorden als ber<u>en</u> <u>toveren</u> <u>boven</u> <u>verkleden</u> <u>rozen</u>	woorden als paard<u>en</u> <u>poorten</u> <u>kaarten</u> <u>maanden</u> <u>hoofden</u>	woorden als bloemen <u>struikelen</u> <u>heuveltje</u> <u>keuken</u> <u>bouwen</u>

Zoek woorden als katten en beren. Schrijf ze daarna nog eens op.

vertrekken, bakken, kennen, rennen,

boze, zure, vegen, negen, samen, zagen,
komen, haring, verkleeden,

Kleur woorden als **katten** roze, woorden als **beren** groen, woorden als **honden** geel en woorden als **paarden** blauw.

wasdraden	beginnen	banden	bedden	schaatsen
katten	zondagen	getallen	vervelen	voetballen
netten	prutsen	woorden	zweten	schillen
verslikken	kelder	verkopen	kisten	vertellen
feesten	ontsnappen	belanden	tussen	wonden
zagen	lippen	meester	hekken	jagen
metsen	herhalen	blussen	harken	vermoorden

Woorden op d of t

STUDEERSTUKJE

De eindletter d of t? Ik maak het woord langer. Dan hoor ik het.

Grondwoord

baar__?	baarden	baard
taar__?	taarten	taart

Afleiding

paar__je	paar__ + je	paarden	paardje
taar__je	taar__ + je	taarten	taartje

Samenstelling

Ik hoor een samenstelling.

Ik verdeel de samenstelling en denk na over de woorden.

Ik kleef de woorden terug aan elkaar.

bran__weer	bran__ + weer	branden	brandweer
kaar__spel	kaar__ + spel	kaarten	kaartspel
vil__stif__	vil__ + stif__	vilten, stiften	viltstift

Moeilijke woorden

Ik kan niet elk woord op d of t langer maken. Daarom onthoud ik er een paar.

geld	iemand	moed	reeds	antwoord	raadsel
zand	niemand	boodschap	steeds	verstand	voedsel

Persoonsvorm

Persoonsvormen maak ik niet langer. Ik denk aan mijn werkwoordschema.

Papa leest een boek. leest, lezen (werkwoord)
 ik lees, hij leest

OEFENSTUKJE

Vul de woorden aan met d of t en schrijf het woord daarna nog eens over.

Mama leest de kran t.

krant

Stef is mijn vrien d.

vriend

We gaan naar het stran d.

strand

We slapen in een ten t.

Er staat een man d vol fruit.

Het is kou d vandaag.

Ik rijd op een paar d.

Er zit een bars t in de muur.

Ik val op de gron d.

Die gang is bree d.

Er valt een noo t van de boom.

Die noot is erg har d.

Auto's moeten afstan d houden.

Vul aan met d of t en kleef de woorden aan elkaar. Schrijf daarna de samenstelling op.

ba d + han d + doek = badhanddoek

bran d + weer + mannen = _____

ruiter + stan d + beel d = _____

meisjes + han d + schrif t = _____

noor d + zee + boo t = _____

voe t + bal + vel d = _____

tan d + arts + bezoek = _____

haar + spel d + boch t = _____

zwem + ba d + ran d = _____

lan d + schil d + pa d = _____

dames + han d + tasje = _____

dek + be d + over + trek = _____

Woorden met au(w)

STUDEERSTUKJE

de au-lijst

augustus
auto, autootje, automaat
blauw, blauwe
flauw, flauwe, flauwte
gauw
grauw, grauwe
kauw, kauwen, kauwtje
kauwen, ik kauw, hij kauwt

klauw, klauwen, klauwtje
klauwen, ik klauw, hij klauwt
nauw, nauwe
paus
pauw, pauwen, pauwtje
rauw, rauwe
saus, sauzen, sausje
wenkbrauw, wenkbrauwen

Wanneer schrijf ik au, ou, auw of ouw?

Ik hoor een woord met een au/ou-klank.

Staat het woord in mijn au-lijst?

Ja, ik schrijf au van auto.

Nee, ik schrijf ou van oud.

Welke medeklinker hoor ik in het grondwoord na de au/ou-klank?

Ik hoor w. Ik schrijf auw van blauw
of ouw van touw.

vrouw

pauw

hij klauwt

ze bouwen

gauwdief

ik klauw

ik bouw

gauw

Ik hoor een andere medeklinker.

Ik schrijf au of ou en die andere medeklinker.

oud

auto

sausje

koudwaterbad

saus

koud

Ik let op!

Nou, ik wou dat ik
zou kunnen
zeggen:

'Ik hou van jou,
ook in de kou en
vooral van
jouw mooie ogen.'

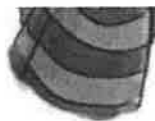

OEFENSTUKJE

Welke au-woorden ken je? Vul een passend au-woord in.

- 1 Ik eet niet graag bereide groenten.

Ik eet ze liever (r) rauw.

- 2 Kun jij je (w) wenkbrauw fronsen?

- 3 De bisschop van Rome is ook de (p) pauze.

- 4 Je moet goed op je eten (k) kauwen!

- 5 De poes heeft scherpe (kl) klauwen.

- 6 Hij rijdt met een auto.

- 7 Het is niet rood, maar (bl) blauw.

- 8 Ik voel me niet goed. Ik ga (m) flauw vallen.

- 9 Die ingang is veel te smal of te (n) nauw.

- 10 Bij vis hoort een lekkere (s) saus.

- 11 Kom je vlug, kom je (g) gauw?

- 12 Het zal regenen. De lucht ziet (gr) grauw.

- 13 Een (p) paauw heeft prachtige veren.

- 14 Na juli komt de maand augustus.

Vul au of auw in en schrijf daarna het woord nog eens over.

r auw e vis

rauwe

bl auw e muren

s auw s bij de frietjes

de maand au gustus

brood uit de au tomaat

fl auw gedrag

g auw komen

de p auw s van Rome

Vul ou of ouw in en schrijf daarna het woord nog eens over.

de ou dste thuis

een trui met lange m ou en

verk ou den in de winter

z ou t op de frieten

een huls b ou en

klimmen met een t ou ladder

Vul ou, ouw, au of auw in.

De speurder staat op wacht in een n auw e ingang.
Hij h ou dt een geb ouw in het oog. Hij heeft het
k ou d. Een vr ouw stapt voorbij, maar zij ziet hem
niet. Hij leunt met zijn sch ou ders tegen een
h ou ten deurtje. Hij neemt een k auw gom. Uit de
gr auw e lucht valt een druilerige regen. Plots komt een
bl auw e au to aangereden. Een ou de man
stapt uit. Hij kijkt om zich heen. De speurder fronsst zijn
wenkbr auw en. En dan maakt hij een f ou t. Hij wil
de man g auw oppakken. Maar iemand trekt het raam
open en schiet met een revolver. De kogel raakt zijn
m ouw. De speurder vlucht en belt de politie.

Ik schrijf de woorden over.

<u>nauwe</u>		

Moeilijke woorden

Hieronder heb je enkele woorden met een moeilijk stukje. Onderstreep in elk woord wat dat stukje is.

avontuur

biebu

brutaal

dikwijs

eekhoorn

erwt

hotel

juffrouw

jullie

konijn

koningin

markt

misschien

perron

telefoon

terug

tomaat

toneel

web

Schrijf de woorden in het meervoud.

een avontuur

veel avonturen

de juffrouw

twee juffrouwen

een kabouter

zes kabouters

een koningin

twee koninginnen

mijn schouder

onze schouders

Schrijf het verkleinwoord.

avontuur

avontuurtje

eekhoorn

eekhoortje

erwt

erwtje

markt

marktje

juffrouw

juffrouwtje

telefoon

telefoontje

pan

pannetje

koningin

koninginnetje

perron

perronnetje

Ch, cht, g, gt

STUDEERSTUKJE

g	Ik hoor g, ik schrijf g.	Bv: brug, nog, weg.
ch	Woorden met ch onthoud ik.	ach glimlach kachel kuchen lachen lichaam pech pochen toch zich

cht	Na een korte klank schijf ik cht.	Bv: n acht, r echt, n icht.
gt	Woorden met gt onthoud ik.	De kip l igt in het hok, l egt een ei en z egt toktok.

OEFENSTUKJE

Vul in met ch, cht, g of gt. Schrijf daarna de woorden nog eens over.

's Avonds li g ik doodmoe op mijn ru g een boekje
te lezen. Papa glimla cht. Hij plaa gt me. 'No g niet
naar bed?', vraa gt hij. 'Je bent to ch moe?'
De ka ch el brandt. Mijn broertje li gt al in bed. Hij
ku cht. Mama zor gt dat het niet te droo g is op zijn
kamer. Ze voelt aan zijn li ch aam.

Geen koorts? De lu cht wordt
donker. Ik doe een li cht je aan.

Ik schrijf de woorden over.

ik lig hij _____ ze _____

papa _____

hij _____ me hij _____

_____ hij _____

Ei-woorden

OEFENSTUKJE

Markeer in onderstaand ei-lied alle ei-woorden. Die moet je onthouden.

Het ei-lied

Vandaag leg ik een ei, zei de kip
en ze legde een prachtexemplaar.
Ze keek ernaar en dacht 'k zag al vaak
zo'n ei, maar ik weet niet goed meer waar.
Ze nam haar rugzak en vertrok.
Ze zocht de wereld rond.
Elk woordje werd goed onderzocht
tot ze heel wat ei'en vond.
Ik ga op reis met de trein zei de meid van het plein.
In mei zoekt de geit klei in haar eigen wei.
Het is geen geheim. Je vindt op de heide geen
kleine kei, ook geen boot met een zeil.
Einde.
Ik zei einde.

In het lijstje met woorden ontbreekt de klank 'ei' of 'ij'.

Zoek de woorden in de woordzoeker.

Kleur de woorden met ei groen.

Kleur de woorden met ij geel.

Sorteer daarna de woorden in de juiste kolom.

aardb. <u>ei</u>	boerder. <u>ij</u>	afsch. <u>ei</u> d	sp. <u>ij</u> .tig
maalt. <u>ij</u> .d	ult. <u>ei</u> .nde	t. <u>ij</u> .dschrift	arb. <u>ei</u> .ders
marsep. <u>ei</u> .n	. <u>ij</u> .s	<u>ei</u> .gendom	w. <u>ij</u> .zen
dolf. <u>ij</u> .n	l. <u>ei</u> .der	t. <u>ij</u> .ger	schoolr. <u>ei</u> .s
g. <u>ei</u> .t	<u>ei</u> .land	geh. <u>ei</u> .m	gl. <u>ij</u> .baan
v. <u>ij</u> .ver	z. <u>ei</u> .lboot	gel. <u>ij</u> .k	v. <u>ei</u> .lig
sch. <u>ei</u> .dsrechter	r. <u>ei</u> .ger		

J	C	Z	N	S	P	I	J	T	I	G	N	Q	M	O	J	R	S
W	K	E	C	T	R	E	I	G	E	R	G	S	P	E	B	S	O
G	Q	I	X	L	X	R	B	N	P	G	S	C	Y	I	O	Q	G
L	Q	L	Y	U	D	M	T	F	A	F	D	H	V	G	E	T	W
I	D	B	S	I	H	A	C	T	F	V	O	E	I	E	R	Y	O
J	V	O	H	T	Z	A	T	G	S	E	L	I	J	N	D	B	S
B	E	O	R	E	P	L	I	E	C	I	F	D	V	D	E	Y	N
A	T	T	A	I	F	T	J	L	H	L	I	S	E	O	R	R	C
A	I	A	R	N	F	I	G	I	E	I	J	R	R	M	I	M	G
N	J	A	B	D	O	J	E	J	I	G	N	E	B	O	J	A	E
Q	D	R	E	E	H	D	R	K	D	W	O	C	B	F	W	R	H
F	S	D	I	F	F	E	I	L	A	N	D	H	Z	N	F	S	E
P	C	B	D	G	E	I	T	W	H	P	N	T	H	R	L	E	I
X	H	E	E	R	G	M	U	N	Z	F	L	E	J	G	E	P	M
I	R	I	R	B	W	I	J	Z	E	N	P	R	T	M	I	E	T
M	I	F	S	H	Z	W	I	J	S	U	W	Y	N	O	D	I	X
V	F	B	D	U	S	C	H	O	O	L	R	E	I	S	E	N	K
Q	T	G	K	G	H	Y	M	C	R	Q	E	U	G	V	R	U	E

Hoofdletters en leestekens

STUDEERSTUKJE

Ik schrijf een **hoofdletter** bij ...

... het **begin van een zin** en **na een punt, een vraagteken en een uitroepteken**.

Oei! Ik ben de weg kwijt. Zal ik het vragen?

... een **naam, voornaam, straat, gemeente, stad en land**.

Mijn naam is Juul De Koster.

Ik woon in de Stationstraat in Turnhout.

Turnhout is een stad in Vlaanderen.

Vlaanderen ligt in België.

België ligt in Europa.

... een **taal**.

Ik spreek Vlaams en Turks. Mijn vriend spreekt ook Turks en vele kinderen in onze straat spreken Spaans.

... **wie of wat heilig** is.

De christenen lezen de Bijbel,

de moslims lezen de Koran

en de joden lezen de Thora.

Dat zijn drie heilige boeken.

... **feestdagen**.

Wanneer het Pasen is, rapen de kinderen paaseieren.

Op 1 mei vieren we de Dag van de Arbeid.

OEFFENSTUKJE

Schrijf de zinnen over met hoofdletter of leesteken.

de school is uit

De school is uit.

we stormen naar buiten

We stormen naar buiten.

stop

Stop!

juf an roept

juf an roept.

moeten jullie niet in een rij staan

Moeten jullie niet in de rij staan?

onze school ligt niet ver van de ieperstraat in menen

Onze school ligt niet ver van de Ieperstraat in Mene.

in mijn klas zit asli, een turks meisje

In mijn klas zit Asli, een Turks meisje.

ze spreekt frans en turks en ze is moslim

Ze spreekt Frans en Turks en ze is Moslim.

OEFENINGEN TOETS TAALWIJS

werkwoorden

STUDEERSTUKJE

Werkwoorden zijn dingen die je kan doen zoals lopen, fietsen, zitten, spelen. Je kan er 'ik kan' voorzetten.

Een werkwoord kan in verschillende vormen voorkomen.

- Ik-vorm (de stam): loop, fiets, zit, speel.
- de stam + t-vorm: Hij loopt, hij fietst, hij speelt.
- Wij-vorm (infinitief): lopen, fietsen, spelen.

Een werkwoord kan nu plaatsvinden of vroeger.

- Nu (tegenwoordige tijd): Ik loop, ik fietst, ik zit, ik speel.
- Vroeger (verleden tijd): Ik **liep**, ik fietste, ik **zat**, ik speelde.

→ Let op: Soms is er een klankverandering in de verleden tijd! Hieronder kan je een aantal van die werkwoorden vinden:

- lopen: ik **liep**
- zingen: ik **zong**
- zitten: ik **zat**
- lezen: ik **las**
- vergeten: ik **vergat**
- blazen: ik **blies**
- springen: ik **sprong**

- ...

OEFENSTUKJE

Schrijf van onderstaande werkwoorden de stam op.

infinitief	stam (=ik-vorm)
kijken	<u>kijk</u>
lachen	<u>lach</u>
stoppen	<u>stop</u>
duwen	<u>duw</u>
zitten	<u>zit</u>
dansen	<u>dan</u>
feesten	<u>feest</u>
springen	<u>spring</u>
eten	<u>eet</u>
praten	<u>praat</u>

Omkring in onderstaande woordenlijst alle werkwoorden.

Praten pen spelen roeren tafel wormen papier gordel

Duid aan of het onderstaande werkwoorden in de tegenwoordige tijd of verleden tijd staan.

Ik ga naar huis.

☒ tegenwoordige tijd

☐ verleden tijd

Jij was boos.

☐ tegenwoordige tijd

☒ verleden tijd

Mama kocht bloemen.

☐ tegenwoordige tijd

☒ verleden tijd

De poes is zwart.

☒ tegenwoordige tijd

☐ verleden tijd

Schrijf de stam + t – vorm van onderstaande werkwoorden.

infinitief	hij ... nu
zingen	z i n g t
springen	s p r i n g t
verdrinken	v e r d r i n k t
vangen	v a n g t
schenken	s c h e n k t
bedanken	b e d a n k t
verlangen	v e r l a n g t
leggen	l e g t
kuchen	k u c h t
liggen	l i g t
bewegen	b e w e e g t
zeggen	z e g t
glimlachen	g l i m l a c h t
verwittigen	v e r w i t t i g t
pochen	p o c h t

Het onderwerp

STUDEERSTUKJE

Wat is het onderwerp?

Een zin zegt iets over iemand of iets.

Waarover de zin iets zegt, is **het onderwerp**.

Het onderwerp kan een persoon, een dier of een voorwerp zijn.

→ Je kan het onderwerp vinden door een vraag te stellen.

Voorbeeld: Een dode walvis spoelde gisteren aan op het strand.

→ Over wie of wat wordt er iets gezegd? → over de dode walvis.

→ Het onderwerp is dus de dode walvis.

OEFENSTUKJE

1. Zoek het onderwerp in de zin. Schrijf eerst de wie of wat vraag op.

- a) Haroun danst graag hip hop in de woonkamer.

Wie danst graag hip hop in de woonkamer?

Onderwerp : Haroun

- b) Het brood is droog geworden.

Wie of wat is droog geworden?

Onderwerp : Het brood

- c) Ik houd erg van knapperige groentjes in mijn wokschotel.

Wie houdt erg van knapperige groentjes in de wokschotel?

Onderwerp : Ik

2. Onderstreep wie of wat iets over de zin zegt.

- a) Ping en Pong spelen pingpong. (Wie speelt er pingpong?)
b) Kom je graag naar de wedstrijd kijken? (Wie komt er graag kijken?)
c) Mijn broertje Hamza heeft hoge koorts. (Wie heeft hoge koorts?)
d) In China spuwen de Chinezen op de grond. (Wie spuwt op de grond?)
e) Drinkt meneer Hatata elke dag thee?
f) Mathilde houdt van kippen en konijntjes.
g) Julie gaan op zoek naar de dief.
h) Die stoere cafébaas lijkt verdacht te zijn.
i) Jan, Piet, Joris en Korneel varen op zee.

Het zelfstandig naamwoord

STUDEERSTUKJE

Wat is een zelfstandig naamwoord?

Een zelfstandig naamwoord kan een ding, een dier, een persoon of een plek zijn. Je plaatst er meestal een lidwoord voor.

Zelfstandige naamwoorden delen we op in 4 groepen:

- Personen
- Dieren
- Planten/bomen
- Dingen
- (plaatsen)

Voorbeelden: Een stoel, de kat, de roos, mijn mama, Brussel, .

In de klas spreken we ook over 'koningswoorden'. Je kan ze niet weglaten in de zin.

OEFENSTUKJE

1. Omcirkel de zelfstandige naamwoorden in deze zinnen.

Luna, Rania en Joppe wonen in Brussel in een groot appartement.
Dit weekend gaan ze iets leuks doen: bij oma en opa logeren! Joepie!
Samen bakken ze pizza, taart en koekjes. Dat smullen ze allemaal op,
buiten op het terras van oma en opa.
Nadien spelen ze in het park op het klimrek.

2. Vul in met een zelfstandig naamwoord dat past in de zin.

- a) Ik ga op vakantie naar Spanje (vl).
b) Ik steek mijn pennenzak in mijn broekentas (vl).
c) Ik neem een rood kleurpotlood (vl).
d) Als ik honger heb, neem ik een koek (vl) en een drankje (vl).
e) Thuis speel ik spelletjes (vl).
...
f) Op mijn pizza liggen er _____ en _____.
g) Juf Kathleen gaat naar de winkel en koopt er _____.
h) Tijdens de vakantie ga ik op vakantie naar _____.
i) Ik steek mijn brooddoos in mijn _____.
j) Op mijn blad teken ik _____.
k) De _____ in de dierentuin heeft grote honger.

Het bijvoeglijk naamwoord

STUDEERSTUKJE

Wat is een bijvoeglijk naamwoord?

Een bijvoeglijk naamwoord vertelt hoe iets of iemand is
Bijvoorbeeld: een **dikke** poes, een **grote** teen, ...

In de klas spreken we over de 'hofnarwoorden'. Deze maken de zin leuker, maar je kan ze weglaten.

OEFENSTUKJE

1. Kleur het bijvoeglijk naamwoord met een kleurje.

Vrolijke Luna, kleine Rania en grappige Joppe wonen in Brussel.

Hoera! Ze logeren vandaag bij hun lieve oma en opa.

Samen bakken ze pizza, lekkere taart en verse koekjes.

Nadien spelen ze in het rustige park op het houten klimrek.

2. Vul een bijvoeglijk naamwoord in.

a) Papa bakt een lekkere (or) taart.

b) Mijn zus draag een _____ jurk.

c) Samen wandelen wij in het _____ park en spelen we
in de _____ speeltuin.

d) Tine heeft een _____ computer.

e) Ik lees een _____ boek over _____ monsters.

f) We aten met onze klas _____ pannenkoeken en speelden in de
_____ speeltuin.

g) Daar loopt een _____ meisje.

Synoniemen en tegenstellingen

STUDEERSTUKJE

Een **synoniem** is een ander woord met dezelfde betekenis.

huis
woning

Enkele voorbeelden:

kussen - zoenen
plaats - plek

Een **tegenstellingen** zijn twee woorden die het omgekeerde betekenen.

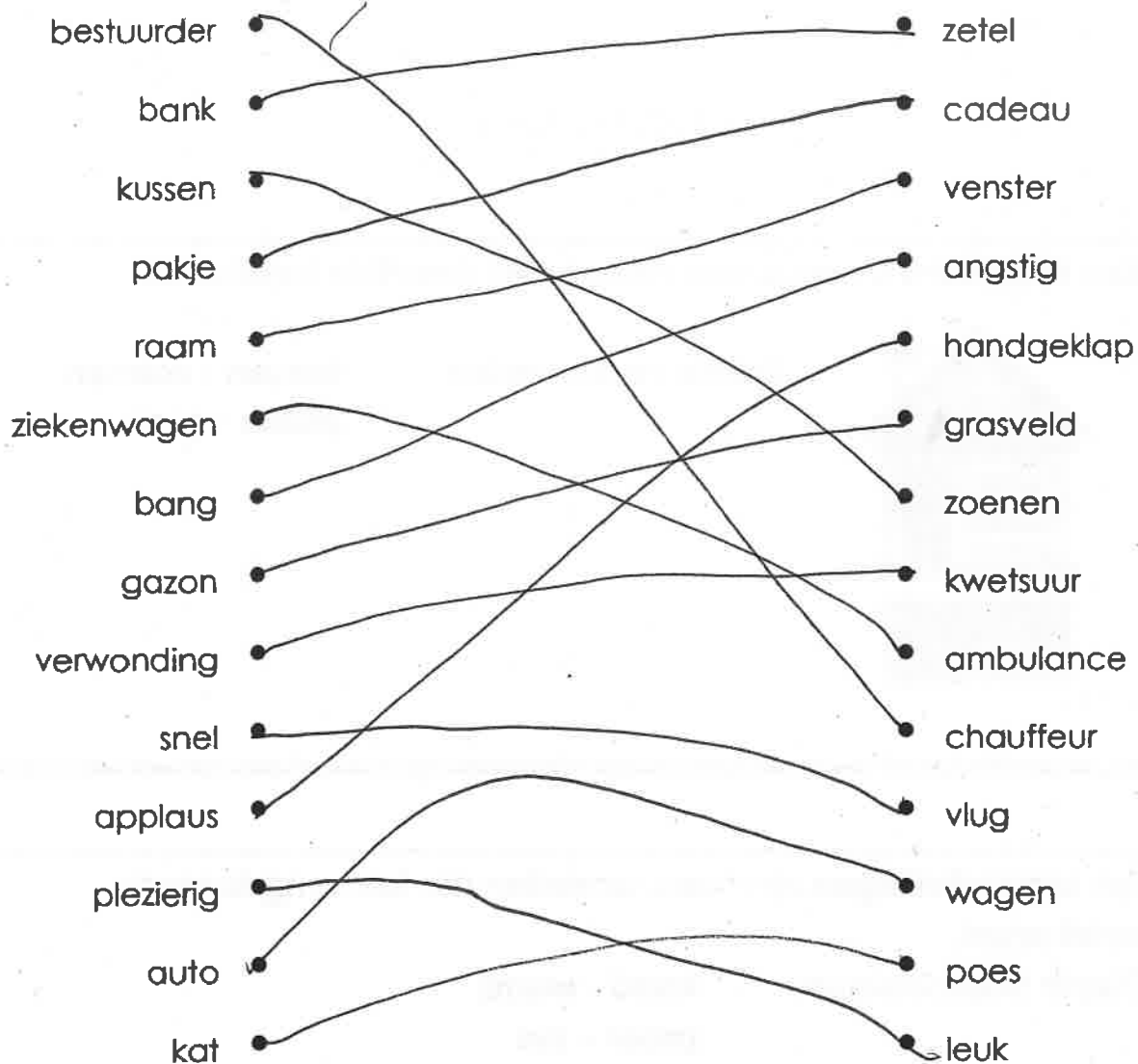
Enkele voorbeelden:

koud - warm
broer - zus

OEFENSTUKJE

1. Verbind de synoniemen met elkaar.

2. Wat is het synoniem van het onderstreepte woord.

a) Deze zomer waren er zoveel vliegen, ik heb er wel zeker 43 dood gemept.

- ☐ boos
- ☐ geweend
- ☒ geslagen

b) Dries Mertens maakte de eerste goal voor de Belgen op het WK.

- ☐ roepen
- ☒ doelpunt
- ☐ overtreding

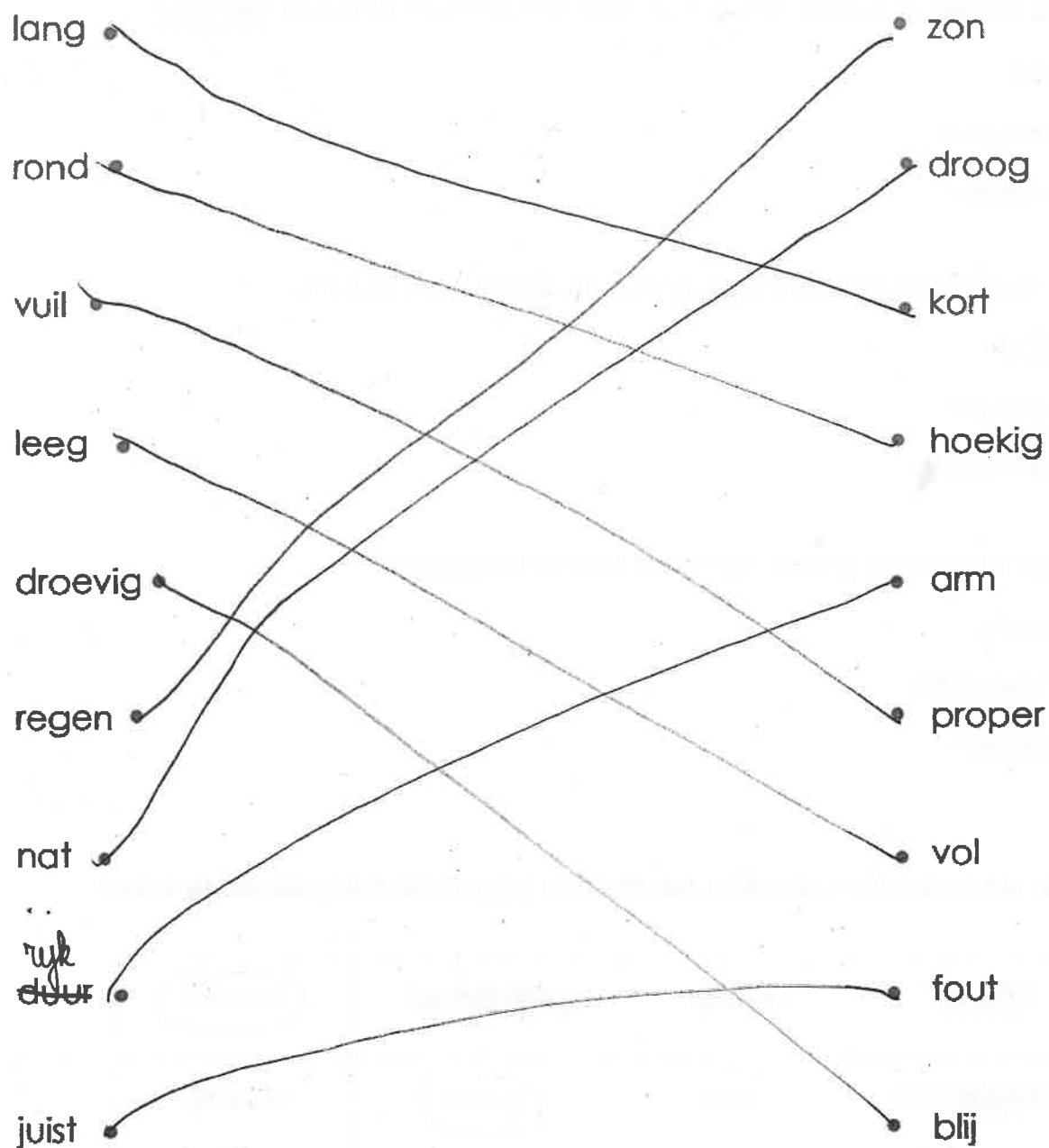
c) Bram zijn ijsje viel op de grond, hij moest heel hard huilen.

- ☒ wenen
- ☐ schreeuwen
- ☐ huppelen

3. Geef de woorden die hetzelfde betekenen (=synoniemen) dezelfde kleur!

fiets	meisje	schitterend	correct
jongedame	zien	goed	moeilijk
kijken	prachtig	lastig	uurwerk
klok	mop	beest	zetel
grapje	schip	bank	kousen
boot	dier	sokken	rijwiel

1. Verbind de tegengestelde woorden met elkaar.

2. Kleur de tegenstellingen in dezelfde kleur.

zus	ongelukkig	fluisteren
man	lang	vrouw
gelukkig	gemeen	scheef
roepen	hard	duwen
lief	broer	kort
trekken	recht	zacht

3. Vul in met de juiste tegenstelling. (vkr)

- a) Het is geen **hoge** kast, Victor. Het is een lage kast !
- b) Nassim is geen **kleine** jongen. Hij is een grote jongen.
- c) Ze zoeken geen **jonge** mensen. Ze zoeken oude mensen.
- d) Die trui heeft geen **lange** mouwen, maar korte mouwen.
- e) Mijn zakje snoepjes is al helemaal leeg, jij hebt geluk, want dat van jou is nog vol.
- f) De kat van de burens is heel lui, hij doet niets, maar onze kat is heel actief.
hij rent de hele dag rond.
- g) We **lachen**. We huilen niet.
- h) We **openen** de deur niet. We sluiten de deur.
- i) Het is hier niet **koud**. Het is hier warm.
- j) Hij praat niet **zacht**. Hij praat erg luid.
- k) Niet **binnen** maar buiten.
- l) Niet **open** maar toe.